

Standpunt

Vaccinatie tegen COVID-19 rondom kinderwens, zwangerschap en kraambed

13 oktober 2023

INITIATIEF

Nederlandse Vereniging voor Obstetrie & Gynaecologie (NVOG)

IN SAMENWERKING MET

Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK)

Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie (NVMM)

Patiëntenfederatie Nederland

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

Vereniging voor Hygiëne & Infectiepreventie in de Gezondheidszorg (VHIG)

Colofon

Standpunt Vaccinatie tegen COVID-19 rondom zwangerschap en kraambed
@2023

Nederlandse Vereniging voor Obstetrie & Gynaecologie (NVOG)

Postbus 20075

3502 LB Utrecht

info@nvog.nl

www.nvog.nl

Disclaimer

De werkgroep heeft de grootst mogelijke zorg besteed aan de inhoud van dit standpunt. Desondanks accepteert zij geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden in dit document, voor enigerlei schade of voor andersoortige gevolgen die voortvloeien uit of samenhangen met het gebruik van dit standpunt.

Alle rechten voorbehouden

De tekst uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën of enige andere manier, echter uitsluitend na voorafgaande toestemming van de uitgever. Toestemming voor gebruik van tekst(gedeelten) kunt u schriftelijk of per e-mail en uitsluitend bij de uitgever aanvragen. Adres en e-mailadres: zie boven.

Samenstelling werkgroep COVID-19 & Zwangerschap

- Dr. J.J. Duvekot, gynaecoloog-perinatoloog, Erasmus MC, NVOG (voorzitter)
- Mevr. Dr. C.B. van den Berg, AIOS gynaecologie-verloskunde, Erasmus MC, NVOG
- Mevr. Prof. dr. K.W.M. Bloemenkamp, gynaecoloog-perinatoloog, UMC Utrecht, NVOG
- Mevr. Dr. S. David, medisch bioloog, senior beleidsadviseur infectieziekten, RIVM
- Mevr. Dr. A.E. Hitzerd, AIOS gynaecologie/verloskunde, Erasmus MC, NVOG
- Mevr. P. Houtman, deskundige Infectiepreventie, Spaarne Gasthuis, VHIG
- Dr. R.F. Kornelisse, kinderarts-neonatoloog, Erasmus MC, NVK
- Mevr. Dr. E. van Leeuwen, gynaecoloog-perinatoloog, Amsterdam UMC, NVOG
- Mevr. I. van Ee, Patiëntenfederatie Nederland
- Mevrouw M. Broere, Patiëntenfederatie Nederland
- Mevr. Dr. L. Moolenaar, gynaecoloog, Erasmus MC, NVOG
- Mevr. J. Visser, gynaecoloog, Amphia ziekenhuis, NVOG
- Mevr. Dr. M.J. van Westreenen, arts-microbioloog, Erasmus MC, NVMM

Inleiding

In juni 2023 adviseerde de Gezondheidsraad over COVID-19-vaccinaties. Met betrekking tot zwangere vrouwen luidde het advies: *de commissie adviseert om alle zwangeren een (éénmalige) COVID-19-vaccinatie aan te bieden rond 22 weken zwangerschap. De commissie sluit zich hierbij aan bij advisering van de WHO (World Health Organization).*

De WHO had zich al eerder hierover uitgelaten en adviseert COVID-19-vaccinatie bij zwangeren in het mid-tweede trimester.

Uit recente studies blijkt dat ondanks de afgenomen virulentie van SARS-CoV-2-infecties zwangeren nog steeds meer kans hebben op ernstige gevolgen van de besmetting. De kans op ernstige complicaties bij ongevaccineerde zwangeren was sterk verhoogd (RR 2.52;95% CI 1.84-3.43) (Villar J, Soto Conti CP, Gunier RB et al. Pregnancy outcomes and vaccine effectiveness during the period of omicron as the variant of concern, INTERCOVID-2022: a multinational, observational study. Lancet 2023;401(10375):447-457). De effectiviteit van vaccinatie en (booster)vaccinatie was in deze studie respectievelijk 74% en 91%.

Adviezen

De multidisciplinaire werkgroep 'COVID-19 en Zwangerschap' (de werkgroep) heeft, bovenstaande in overweging nemende, de volgende adviezen geformuleerd over vaccinatie tegen COVID-19 van vrouwen rondom kinderwens, zwangerschap en kraambed^a:

- *De werkgroep vindt het belangrijk dat zwangeren een geïnformeerde keuze kunnen maken over de COVID-19-vaccinatie. Goede voorlichting vooraf is derhalve een vereiste.*
- *De werkgroep adviseert alle zwangeren zich te laten vaccineren met een COVID-19 vaccin omdat zij per definitie tot een risicogroep behoren;*
- *De werkgroep adviseert een (booster)vaccinatie met een COVID-19 vaccin voor zwangeren bij wie de laatste vaccinatie minimaal zes maanden geleden is toegediend;*
- *De (booster)vaccinatie kan ongeacht de termijn van de zwangerschap worden toegediend maar wordt bij voorkeur vroeg in de zwangerschap, mid-tweede trimester, toegediend om zo optimaal mogelijk effect te hebben tijdens de zwangerschap;*
- *Vrouwen die ondanks vaccinatie een COVID-19-infectie hebben doorgemaakt, dienen zes maanden te wachten met hun (booster)vaccinatie;*
- *De werkgroep adviseert met nadruk aan vrouwen met onderliggende ernstige ziekten zich te laten vaccineren omdat de voordelen hiervan sterk opwegen tegen de*

---

^a Bij vaccinatie van zwangeren wordt aanbevolen om hen te stimuleren tot deelname aan Moeders van Morgen (www.moedersvanmorgen.nl) van Bijwerkingencentrum Lareb. Hierdoor wordt de ervaring met het vaccin systematisch gedocumenteerd.

mogelijke nadelen van vaccinatie. Het gaat daarbij om (één van) de aandoeningen¹ conform indeling RIVM²;

- *De werkgroep is van mening dat vaccinatie veilig kan plaatsvinden bij vrouwen die borstvoeding geven;*

@2023 Nederlandse Vereniging voor Obstetrie & Gynaecologie

Dit standpunt beschrijft een minimumniveau van zorg. Het standpunt heeft een adviserend karakter. Een zorgverlener kan beargumenteerd afwijken van een standpunt wanneer concrete omstandigheden dat noodzakelijk maken. De geldigheid van dit standpunt eindigt drie maanden na dagtekening.

Dagtekening,
Utrecht, 13 oktober 2023

---

¹ *Het is aan te bevelen dat zwangeren met een onderliggend lijden die volgens de landelijke vaccinatiestrategie in aanmerking komen voor vaccinatie hierover een besluit nemen na counseling en in samenspraak met de hoofdbehandelaar van het onderliggend lijden.*

² *Het meest actuele overzicht van de risicogroepen wordt gepubliceerd op de website van het RIVM: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/risicogroepen>.*